

Nr 145

Av herr **Lundberg**, om inrättande av en professur i medicin vid Uppsala universitet.

I motion i andra kammaren 1969: 342 framhöll jag att lungsjukdomarna utgör ett stort och viktigt område inom medicinen. Vi som upplevde »lungsotens» härjningar med dess döds- och invalidskräck bland enskilda, hem och samhälle var då ganska pessimistiska inför möjligheterna att kunna bringa den under kontroll. Bättre bostäder, höjd levnadsstandard, bättre hygien och främst en outtröttlig forskning, vetenskaplig upplysning och undervisning och utbyggd sjukvård förde dock till dagens stora förändring i fråga om lungtuberkulosen. Tyvärr har problemet med silikosen, stendammslungan, i våra stålgjuterier, gruvor m. fl. områden ännu ej fått den lösning som inom denna sektor är nödvändig. Likaså har andra allvarliga sjukdomstyper inom lungmedicinens område fått ökad aktualitet genom allergier, förorsakade av kemiska och andra preparat, lungcancer, luft- och andra föroreningar, som vi inte minst i arbetslivet alltmer möter.

Vid våra lungkliniker har invärtesmedicinen fått en vidgad och nödvändigt ny inriktning som innefattar andningsorganens samtliga medicinska sjukdomar, vilket innebär en naturlig och nödvändig specialisering och uppdelning inom invärtesmedicinen. Trots detta har lungmedicinen ännu inte blivit representerad med ordinarie professur vid någon av landets medicinska fakulteter.

Vi vet att tuberkulosen kräver att den med vaket intresse måste iakttas och följas upp. Men en likartad folksjukdom som »lungsoten» är i ständig och oroande tillväxt, nämligen allergisjukdomarna, som tyvärr träffar allt flera människor och förorsakar stora lidanden och kräver snabba ingripanden. Att lungcancern fått stigande betydelse inom lungmedicin är välkänt. Förebyggande verksamhet och tidigdiagnos är vid alla sjukdomsbilder inom lungmedicin av största betydelse. En omfattande och återkommande hälsokontroll har här stor betydelse. Men på detta medicinska område krävs framför allt vetenskaplig forskning, utbildning och praktisk-medicinska insatser i förebyggande, hjälpande och botande syfte. Tuberkulosens omfattning, lidande och ekonomiska kostnader borde ha lärt oss att sätta in både forskning, utbildning och aktiv sjukvård på ett relativt tidigt stadium; men för detta syfte krävs aktivt intresse, ekonomiska och personella insatser från statsmakternas och riksdagens sida.

Vid Akademiska sjukhusets lungklinik har utvecklats en pionjärorgani-

sation med speciella vårdmöjligheter för denna grupp sjuka. Docent Gunnar Dahlström, överläkare sedan 1963, har fullföljt och utbyggt detta förnämliga medicinska pionjärbete. Han har författat drygt ett 80-tal vetenskapliga arbeten, och han har i sin vetenskapliga verksamhet inriktat sig på den nyorientering av specialiteten som utvecklingen krävt. Han har ägnat stort intresse åt rehabiliteringen av lungsjuka personer och därmed sammanhängande socialmedicinska problem. Under Dahlströms ledning har väsentliga och uppmärksammade forskningar skett över allergisjukdomarnas mekanism, och han har ägnat den kliniska delen stort och gagnarikt intresse.

I universitetskanslersämbetets petita föreslås att under budgetåret 1970/71 skall inrättas en professur i medicin, särskilt lungmedicin, vid Uppsala akademiska sjukhus och att som första innehavare utses docenten och överläkaren Gunnar Dahlström. Tyvärr har denna professur liksom alltför många i övrigt kommit bort i den mer än lovligt restriktiva behandlingen i fråga om medicinsk forskning, undervisning och praktisk verksamhet på professorsnivå. Denna utveckling är ur både medicinsk och ekonomisk synpunkt olycklig för såväl dem som är i behov av läkarhjälp som sjukvårdens huvudmän.

Under åberopande av vad som ovan anförts, universitetskanslersämbetets tillstyrkan samt lungmedicinens stora betydelse, inte minst inom dagens arbetsliv, hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i enlighet med universitetskanslersämbetets förslag lärarbefattningen i medicin, särskilt lungmedicin, vid Uppsala universitet från den 1 juli 1970 ändras till professur i samma ämne, med docenten Gunnar Dahlström som förste innehavare.

Stockholm i januari 1969

John Lundberg (s)
